

UCHWAŁA Nr 107/VIII/2023
RADY GMINY ZAGNAŃSK
z dnia 11 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) art.4¹ ust. 2, ust.5, art. 9³ ust.4 i art.18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), art. 10 ust. 2, ust. 2a, ust.2b i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.) Rada Gminy Zagnańsk uchwała się co następuje:

§1.Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagnańsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2024 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Artur Kudzia

UZASADNIENIE

Do projektu Uchwały Rady Gminy Zagnańsk w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych prowadzona jest zgodnie z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - w formie gminnego programu uchwalanego przez Radę Gminy zgodnie z ust. 2a na okres nie dłuższy niż 4 lata. Stosownie do art.18² przedmiotowej ustawy dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane są na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Z kolei w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 10 jest mowa, że przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Wójt w celu realizacji zadań opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomani.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy gmin w tym obszarze następujące zadania:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Do przedstawionego projektu uchwały odnoszą się ustawy, które w swych założeniach zawierają zadania przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Zadania w przedmiotowym zakresie będą realizowane ze środków pozyskiwanych z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2024-2026**

Spis treści

Wstęp.....	2
Podstawy prawne	3
Diagnoza	3
Adresaci programu	7
Cele i zadania Programu	7
Realizacja programu	11
Harmonogram realizacji.....	11
Sprawozdawczość	12
Zasady wynagradzania członków GKRPA.....	13

I. Wstęp

Jednym z zadań własnych gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zagnańsk na rok 2023, zwany dalej „Programem” stanowi dla gminy Zagnańsk Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), oraz jednocześnie Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.), Program ten określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Zgodnie z zapisami ustawy o zdrowiu publicznym zadania realizowane w corocznie uchwalanym przez radę gminy gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych muszą uwzględniać cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które są określone w Narodowym Programie Zdrowia. W gminie Zagnańsk Program realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadania zawarte w Programie i sposoby ich realizacji, dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Zadania te finansowane będą ze środków pozyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które stanowią dodatkowe dochody gminy przeznaczone na profilaktykę w danym obszarze. Realizując Program, należy jednak mieć na uwadze, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponieważ tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane te środki. Planując działania w ramach Programu, należy również uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

Zgodnie z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Program stanowi najlepiej dopasowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane ze spożywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków oraz uzależnień behawioralnych z uwzględnieniem ich środowiskowej specyfiki.

Zakres działań przewidzianych w Programie obejmuje wszystkie gałęzie profilaktyki:

- ❖ Profilaktykę uniwersalną , adresowaną do całych grup , bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu, środków psychoaktywnych. Jej celem jest zmniejszenie lub eliminacja czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.
- ❖ Profilaktykę selektywną , ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe niż przeciętne ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych.
- ❖ Profilaktykę wskazującą, skierowaną do jednostek wysokiego ryzyka , demonstrujących symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych . Ma na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych.

II. Podstawy prawne

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023, jako część działań realizowanych w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych musi być zgodny i spójny z systemem prawnym oraz innymi dokumentami planistycznymi. Program jest zgodny z następującymi ustawami:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021. poz. 1119 ze zm.),
2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608),
5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz.991).

Program jest również spójny z dokumentami krajowymi oraz regionalnymi:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025,
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023
3. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2025
4. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028

III. Diagnoza

Badaniem problemu alkoholizmu w skali całego świata zajmuje się Światowa Organizacja Zdrowia (WHO). Według ostatniego raportu, z roku 2016, alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Z powodu spożycia napojów alkoholowych corocznie umiera około 3 milionów osób, co oznacza to, że 5% wszystkich zgonów spowodowana jest alkoholem. Wśród tych przypadków, 75% dotyczy mężczyzn. Najczęstszą przyczyną zgonów (28%) są urazy – w wyniku wypadków samochodowych, przemocy, samookaleczenia. 21 proc. ofiar alkoholu umiera z powodu chorób układu pokarmowego. Nieco mniej – 19 proc. – w wyniku schorzeń sercowo-naczyniowych. Pozostała część to śmiertelne przypadki nowotworów, chorób zakaźnych, zaburzeń psychicznych oraz innych problemów zdrowotnych, w tym padaczki. Eksperti WHO podkreślają, że szkodliwe picie alkoholu wywołuje aż

200 chorób i rodzajów urazów. Ogółem za 5,1 proc. globalnego obciążenia chorobami i urazami można winić alkohol.

WHO wskazuje, że 2,3 miliarda osób na całym świecie spożywa alkohol. Średnie spożycie alkoholu wśród osób deklarujących picie, wynosi 33 gramy czystego alkoholu etylowego dziennie. Najwięcej alkoholu piją Europejczycy i Amerykanie – uśredniając odpowiednio 9,8 litra i 8 litrów czystego alkoholu etylowego dziennie. W skali świata ponad 27% osób pijących to młodzież w wieku 15-19 lat. Według szacunków, na całym świecie 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet cierpi na zaburzenia związane z używaniem alkoholu, zwłaszcza w Europie (14,8% mężczyzn i 3,5% kobiet). Zaburzenia związane z używaniem alkoholu są częstsze w krajach o wysokich dochodach na jednego mieszkańca.

Według tego raportu, spożycie alkoholu w Polsce jest wyższe niż średnia europejska i w 2016 roku wyniosło średnio 10,4 litra czystego alkoholu etylowego, co sprawia, że nasz kraj znajduje się w czołówce europejskich państw pod względem spożycia alkoholu. Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Program powinien stanowić najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków z uwzględnieniem ich środowiskowej specyfiki. W tym celu w 2019 roku na terenie gminy Zagnańsk została przeprowadzona Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Zagnańsk obejmująca podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzeciążeniem, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Niniejszy Program napisany został w oparciu o diagnozę z tego badania i inne dostępne dane, w tym z Policji oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Program jest w znacznej mierze kontynuacją programów lat ubiegłych.

Żadna z ankietowanych osób nie przyznała się do codziennego spożywania alkoholu. 44% respondentów to osoby pijące alkohol kilka razy w tygodniu, a 30% - raz w tygodniu. 15% badanych przyznało, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, a 4% - kilka razy w roku. 7% respondentów zadeklarowało abstynencję. Badani mieszkańcy najczęściej spożywają piwo - 66% oraz wino - 20%. 6% respondentów najczęściej sięga po wódki smakowe, 4% - wódkę, a kolejne 4% - whisky.

Poziom spożycia alkoholu i narkotyków jest uzależniony od wielu zmiennych w tym np. poziomu rozwarstwienia społecznego, sytuacji gospodarczej kraju i regionu. Łączy się z biedą, wykluczeniem społecznym oraz chorobami psychicznymi. Respondenci zapytani o powody, dla których sięgają po alkohol, zdecydowanie najczęściej wskazywali, że piją po to, aby się odstresować (91%) oraz dobrze bawić (75%). 15% badanych wskazało, że sięgają po alkohol, bo taki jest zwyczaj towarzyski, 9% - po to, aby się pobudzić, 4% - aby złagodzić kaca, natomiast 1% - aby nie czuć się źle.

Jednym z aspektów przeprowadzonej diagnozy była analiza obyczajów związanych ze spożywaniem alkoholu. Mieszkańców poproszono o ocenę zmian jakie, według nich zaszły w ciągu ostatnich 10 lat. Większość badanych (64%) odpowiedziała, że zjawisko spożywania alkoholu w ciągu ostatnich 10 lat nie uległo żadnym zmianom, jednakże zauważyli, że ludzie rzadziej wybierają napoje wysokoprocentowe (64%), a częściej napoje bezalkoholowe (72%). Również według większości badanych rzadziej spotyka się pijane osoby na ulicach (71%),

a także obserwuje niekontrolowane zachowania osób pod wpływem alkoholu na imprezach lub spotkaniach towarzyskich (70%), natomiast częściej zdarza się, że osoby odmawiają picia alkoholu w sytuacjach towarzyskich (64%). Według mieszkańców gminy Zagnańsk zjawisko prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu uległo zmniejszeniu (92%), podobnie jak spożywanie alkoholu w miejscu pracy (100%) oraz prowadzenie domowej produkcji alkoholu (100%). Autorzy diagnozy uznają, że w gminie Zagnańsk w ciągu ostatnich 10 lat obserwuje się pozytywne trendy związane ze spożywaniem alkoholu. Niepokojącym jest iż 22% respondentów uważa, że alkohol zawarty w np. piwie jest mniej szkodliwy od alkoholu zawartego w wódce. 90% mieszkańców gminy Zagnańsk uważa, że w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, w których można kupić alkohol, natomiast 10% badanych twierdzi, że lokali jest za dużo. Jednocześnie wszyscy nie zgadzają się na ograniczenie

i kontrolę dostępu do alkoholu. Wynika to z faktu, że wszyscy respondenci oceniają osoby pijące alkohol jako niezagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Jednocześnie 14% badanych uważa, że osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach. W diagnozie badaniu poddano również pracowników punktów sprzedaży alkoholu, spotykających się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Zagnańsk deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w miesiącu (45%), kilka razy w roku (25%) oraz kilka razy w tygodniu (20%). 10% badanych przyznaje, że takie sytuacje nie zdarzają się u nich w ogóle. Wobec tego, należy uznać, że próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie są podejmowane na terenie gminy regularnie.

Wszyscy ankietowani zgodzili się z twierdzeniami, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu, alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych oraz nie przyzwalają aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

Wszyscy ankietowani wskazali, że wiedzą, gdzie może szukać pomocy osoba uzależniona od alkoholu w ich rejonie zamieszkania. Mieszkańcy najczęściej wskazywali ośrodek pomocy społecznej, a także psychiatrę, psychologa i terapeutę. Niestety, w opinii większości mieszkańców dostępne formy pomocy osobie zmagającej się z problemem uzależnienia są raczej nieskuteczne (64%). 18% badanych oceniło je jako zdecydowanie nieskuteczne, a tylko łącznie 18% jako raczej lub zdecydowanie skuteczne

Jedynie co dwudziesta pytana osoba zna jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Natomiast niemal połowa (45%) ocenia, że zjawisko stosowania środków odurzających (narkotyków i dopalaczy) wśród dzieci i młodzieży jest dość powszechne. 26% jest zdania, że jest to dość rzadkie zjawisko, a 29% uważa, że bardzo rzadkie. Ze względu na relatywnie małą skalę problemu 94% mieszkańców gminy Zagnańsk nie wie, gdzie może szukać pomocy osoba uzależniona od narkotyków. Pozostałe 6% badanych najczęściej wskazywało ośrodek pomocy społecznej, psychologa, psychiatrę lub terapeutę.

Wśród zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu należy wymienić:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Zagnańsk,
- Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Przeciwdziałania Przemocy i Rozwiązywania Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych,
- Świetlice środowiskowo-profilaktyczne,
- Placówki oświatowe,
- Placówki podstawowej opieki zdrowotnej,
- Policję,
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji

- Gminną Bibliotekę Publiczną,
- Kluby sportowe,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Organizacje pozarządowe
- grupy samopomocowe (np. Grupa AA „BARTEK”).

Powyższa diagnoza została dodatkowo uzupełniona o aktualne dane ze sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku w 2022 roku:

- ❖ odbyła 12 posiedzeń,
- ❖ wydała 6 Postanowienia w sprawie lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
- ❖ przeprowadziła 6 kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i sprzedaży napojów alkoholowych niezgodnie z warunkami wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Sprzedających pouczano z art. 15 przedmiotowej ustawy, iż zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- ❖ prowadziła 53 postępowania dot. skierowania na leczenie odwykowe,
- ❖ skierowała 40 wniosków do Sądu Rejonowego w Kielcach w sprawie zastosowania obowiązku leczenia,
- ❖ 9 osób skierowała do podjęcia dobrowolnego leczenia uzależnienia

W ramach działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych udzielono porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie:

- ❖ porad i konsultacji z zakresu uzależnień 82,
- ❖ porad i konsultacji prawnych 36,
- ❖ porad i konsultacji psychologicznych 327,
- ❖ przeprowadzono 80 godz. warsztatów profilaktycznych dla mieszkańców, w których wzięło udział 298 osób

Równie ważnym elementem instytucjonalnym jest nieformalna grupa AA „BARTEK”, która organizuje cotygodniowe spotkania w podziemiach kościoła w Zagnańsku. W spotkaniach tych biorą udział osoby w różnym stopniu dotknięte chorobą alkoholową, w tym osoby uzależnione i współuzależnione. Grupa liczy około 30 osób. Należy również wspomnieć o kilkusobowej grupie Żon Anonimowych Alkoholików. Obie grupy biorą aktywny udział w wielu wydarzeniach profilaktyczno – edukacyjno-terapeutycznych.

Przeprowadzono rekomendowany program profilaktyczny:

- ❖ „Debata” udział w nim wzięło 460 uczniów klas i 63 nauczycieli,
- ❖ „Archipelag Skarbów” udział wzięło 149 uczniów, 63 nauczycieli i 42 rodziców
- ❖ „Przyjaciele Zippiego” udział w nim wzięło 18,
- ❖ „Unplugged” udział wzięło 104 uczniów, 2 nauczycieli i 40 rodziców,
- ❖ „Smak życia – debata o dopalaczach” udział wzięło 246 uczniów i 24 nauczycieli,
- ❖ „Cukierki” udział wzięło 79 uczniów i 6 nauczycieli
- ❖ „W rytmie emocji” udział wzięło 31 uczniów i 2 nauczycieli
- ❖ „Zrozumieć agresję, pokonać złość” udział wzięło 74 uczniów i 24 nauczycieli.

IV. Adresaci programu

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Zagnańsk, w szczególności: dzieci i młodzież szkolna, konsumenci alkoholu i środków odurzających, osoby uzależnione od alkoholu i środków odurzających oraz korzystające z nich w sposób szkodliwy, rodziny w tym osoby współuzależnione, osoby doznające przemocy w rodzinie oraz jej sprawcy.

V. Cele i zadania Programu

Głównym celem Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w tym dzieci i młodzież.

Cel główny realizowany będzie poprzez współrealizację czterech celów operacyjnych obejmujących następujące obszary:

- Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- Działalność profilaktyczna,
- Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego,
- Ograniczenie dostępu do alkoholu,
- Realizacja działań z zakresu uzależnień behawioralnych

Każdy z określonych celów operacyjnych odpowiada jednemu z powyższych obszarów. Ze względu na przenikający oraz uzupełniający się charakter celów operacyjnych, zaproponowane działania mogą mieć jeden z trzech statusów:

- główny – działanie w szczególności przyczyniające się do realizacji celu operacyjnego,
- pomocniczy – działanie uzupełniające cel operacyjny, którego realizacja pośrednio wpływa na osiągnięcie tego celu
- brak – działanie nie ma istotnego wpływu na realizację celu operacyjnego.

Zaproponowana matryca wymienia wszystkie działania oraz nadaje im właściwy statut w odniesieniu do każdego celu operacyjnego. Taki sposób przedstawienia struktury działań jasno i precyzyjnie wskazuje na charakter podejmowanych czynności, które niejednokrotnie nie ograniczają się do oddziaływania w ramach jednego celu, lecz współdziałają ze sobą w ramach kilku.

L.p.	Zadania	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, innych używek oraz ich rodzin.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży	Zapewnienie oraz wspomaganie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, w tym organizacji pozarządowych i osób fizycznych	Ograniczenie dostępu do alkoholu
1	Finansowanie funkcjonowania Gminnego Punktu Konsultacji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	Główne	Pomocnicze	Pomocnicze	Brak
2	Objęcie szkoleniami i zajęciami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki osób zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym, pedagogów szkolnych, wychowawców w świetlicach środowiskowych oraz przedstawicieli innych placówek i instytucji, realizujących Program	Pomocnicze	Brak	Główne	Brak
3	Szerokie informowanie mieszkańców gminy Zagnańsk o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej i psychologicznej, prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych używek, poprzez rozpowszechnianie informacji w lokalnych mediach	Pomocnicze	Główne	Pomocnicze	Brak
4	Finansowanie programów terapeutycznych i interwencyjno-edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu ich rodzin oraz sprawców przemocy domowej, w związku z nadużywaniem alkoholu	Główne	Brak	Pomocnicze	Brak
5	Finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych	Główne	Brak	Brak	Brak
6	Realizowanie zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego	Główne	Brak	Brak	Brak
7	Prowadzenie działań na rzecz wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Pomocnicze	Główne	Brak	Brak

8	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych typu broszury, ulotki o chorobie alkoholowej dla klientów Punktu oraz instytucji i organizacji współpracujących z Punktem	Główne	Pomocnicze	Pomocnicze	Brak
9	Finansowanie wybranych usług i programów skierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin, których celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu	Główne	Brak	Brak	Brak
10	Wspieranie działań grup samopomocowych poprzez pomoc merytoryczną, finansową oraz lokalową	Główne	Pomocnicze	Pomocnicze	Brak
11	Finansowanie superwizji, konsultacji lub innych form wsparcia dla osób zaangażowanych w udzielania pomocy dotkniętym problemem alkoholowym bądź problemem przemocy w rodzynie.	Główne	Brak	Pomocnicze	Brak
12	Finansowanie działań profilaktyczno- terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym	Pomocnicze	Główne	Brak	Brak
13	Finansowanie szkoleń dla pielęgniarek i lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie uzależnień i związanej z nimi przemocy w rodzinie	Pomocnicze	Brak	Główne	Brak
14	Finansowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz warsztatów i szkoleń dla rodziców i kadry pedagogicznej w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych	Brak	Główne	Brak	Brak
15	Finansowanie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież w tym w okresie ferii i wakacji	Brak	Główne	Brak	Brak
16	Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	Brak	Główne	Brak	Brak
17	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach informacyjno-edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu	Pomocnicze	Główne	Pomocnicze	Pomocnicze
18	Wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych oraz nagród w konkursach	Brak	Główne	Pomocnicze	Brak
19	Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym poprzez sporządzanie lokalnej diagnozy	Pomocnicze	Pomocnicze	Główne	Brak

20	Organizacja oraz współorganizacja wydarzeń promujących rodzinę jako podstawową wartość w społeczeństwie prowadzącą do zwiększenia integracji społeczności lokalnej	Brak	Główne	Brak	Brak
21	Współpraca i wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i innych jednostek pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	Brak	Pomocnicze	Główne	Brak
22	tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zespołów problemowych i Komisji	Brak	Brak	Główne	Brak
23	szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy	Brak	Brak	Główne	Brak
24	prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i lokali gastronomicznych przez członków GKRPA posiadających upoważnienie Wójta Gminy Zagnańsk.	Brak	Pomocnicze	Główne	Pomocnicze
25	Przestrzeganie limitu punktów sprzedaży alkoholu oraz warunków ich usytuowania	Brak	Pomocnicze	Pomocnicze	Główne
26	współpraca GKRPA z innymi instytucjami w tym Policją w zakresie prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia	Brak	Brak	Pomocnicze	Główne

VI. Realizacja programu

Głównym realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Wójt Gminy Zagnańsk. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku koordynuje i realizuje Program. Zadania wykazane w Programie realizowane będą dodatkowo przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku, Zespołu Interdyscyplinarnego w Zagnańsku, Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych, Policji, Sądów, Organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów posiadających niezbędną wiedzę i kadre w zakresie zagadnień objętych Programem.

Zadania realizowane będą poprzez:

- zlecenie zadań innym gminnym jednostkom organizacyjnym w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych,
- zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne w tym bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych),
- zakup świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

VII. Harmonogram realizacji

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Zagnańsk, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochodów własnych. Dochody i wydatki na realizację zadań określonych w Programie określi uchwała Rady Gminy Zagnańsk w sprawie budżetu Gminy Zagnańsk na rok 2024 i kolejne.

VIII. Środki finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Zasady finansowania programu

Realizacja zadań ujętych w Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowana jest na rok 2024 i kolejne. Harmonogram działań i podział budżetu Gminnego Programu na rok 2024 stanowi załącznik Nr 2 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.

Planowany budżet Programu może ulec zmianie w przypadku niewykorzystania całkowitej kwoty pozyskanej w roku poprzednim.

Na podstawie art. 18² dochody te „wykorzystane będą na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele”.

Ponadto, działania mogą być współfinansowane ze środków pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych.

IX. Sprawozdawczość

1. Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu w zakresie merytorycznym i finansowym jest sporządzane na formularzu KCPU-1 i przekazywane do 15 kwietnia każdego roku. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza na podstawie opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ankiety, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku.
2. Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Raport musi uwzględniać realizację wskaźników zadań przypisanych do celów operacyjnych:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, innych używek oraz ich rodzin.

Wskaźniki:

- dostępność określona liczbą osób korzystających z porad w PK,
- liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych,
- liczba wydanych opinii w zakresie uzależnień od alkoholu

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży

Wskaźniki:

- Ilość świetlic/placówek wsparcia/punktów realizujących programy m.in. opiekuńczo-wychowawcze działających na terenie gminy Zagnańsk,
- Ilość zakupionych broszur, ulotek, plakatów, literatury, nagród,
- Ilość realizowanych kampanii ogólnopolskich i lokalnych,
- Ilość zorganizowanych wydarzeń promujących rodzinę, zdrowy i trzeźwy styl życia

3. Zapewnienie oraz wspomaganie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, w tym organizacji pozarządowych i osób fizycznych

Wskaźniki:

- Liczba podjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym,
- Liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- Liczba osób, które dobrowolnie poddały się leczeniu bez konieczności kierowania sprawy do sądu,
- Liczba osób wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego,

4. Ograniczenie dostępu do alkoholu

Wskaźniki:

- Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- Ilość wydanych opinii dot. usytuowania punktu sprzedaży alkoholu,
- Ilość przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- Ilość interwencji w związku z naruszeniem zakazu sprzedaży, reklamy i promocji napojów alkoholowych.

X. Zasady wynagradzania członków GKRPA

Ustala się następujące zasady funkcjonowania pracy członków Komisji:

Członkowie Komisji otrzymują miesięcznie wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości 13% najniższego wynagrodzenia. Podstawą do naliczenia wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy wypłat.

XI. Harmonogram działań i podział budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024

<p>I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżąca działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych Wynagrodzenie konsultantów tj. prawnika, psychologa, terapeuty uzależnień, 2. Zakup materiałów profilaktyczno-promocyjnych, broszur, ulotek, czasopism specjalistycznych, publikacji niezbędnych do realizacji oddziaływań profilaktycznych, 3. Dofinansowanie organizacji wyjazdów profilaktyczno-edukacyjno-integracyjnych dla mieszkańców Gminy Zagnańsk korzystających ze wsparcia PK oraz osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin, programów autorskich, warsztatów, pogadanek, prelekcji, wydarzeń profilaktycznych i innych oddziaływań o charakterze profilaktycznym 4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 	<p>Realizacja zadania w roku 2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku i Punkt Konsultacyjny</p>	
<p>Koszt realizacji zadania</p>	<p>30 000,00</p>	
<p>II. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie dyżurów specjalistów: terapeuta uzależnień, psychologa, prawnik w Punkcie Konsultacyjnym, 2. Finansowanie i wdrażanie programów środowiskowych psychoedukacyjnych dla rodziców, zwiększających ich kompetencje wychowawcze w zakresie kształtowania właściwych zachowań oraz pogłębiania więzi, 3. Finansowanie szkoleń, warsztatów i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi, młodzieżą oraz rodzinami z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia programów profilaktycznych i zajęć socjoterapeutycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i pracowników socjalnych, 4. Organizacja i finansowanie superwizji lub konsultacji dla osób udzielających pomocy dzieciom i rodzinom z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych/problemem przemocy w rodzinie, 	<p>Realizacja zadania w roku 2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku i Punkt Konsultacyjny</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 5. Organizowanie lokalnych narad, konferencji, seminariów i warsztatów dot. problemów uzależnień w tym uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie, pomocy dziecku i rodzinie z problemem uzależnień i innych oddziaływań o charakterze profilaktycznym, 6. Finansowanie programów profilaktycznych, zajęć i programów socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych i środowiskowych, 7. Finansowanie bieżącej działalności placówek, w których prowadzona jest praca z dziećmi i młodzieżą: zakup materiałów dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć oraz finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach 8. Finansowanie zatrudnienia osób prowadzących programy profilaktyczne, zajęcia i programy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym 		
<p>Koszt realizacji zadania</p>	<p>30 500,00</p>	
<p>III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie tworzenia sieci punktów informacyjnych, zakup materiałów edukacyjno-profilaktycznych: broszur, ulotek, plakatów, ogłoszeń medialnych, kampanii społecznych lokalnych i ogólnopolskich w tym z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, 2. Monitorowania skali problemów w środowisku lokalnym związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie poprzez prowadzenie badań, ekspertyz i diagnoz problemów społecznych, 3. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 4. Finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, wychowawców, psychologów, pedagogów, 5. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach świetlic środowiskowo-profilaktycznych działających na terenie gminy w tym: wynagrodzenia dla osób prowadzących zajęcia, zakup wyposażenia, materiałów do realizacji zajęć, pomocy dydaktycznych, zakup materiałów informacyjno-profilaktycznych w tym nagród 6. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej w formie wydarzeń profilaktycznych, 	<p>Realizacja zadania w roku 2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku i Punkt Konsultacyjny</p>	

<p>7. Budowa lokalnych koalicji poprzez finasowanie szkoleń, warsztatów dla decydentów lokalnych, radnych oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych w tym: pracowników pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, członków zespołu interdyscyplinarnego,</p> <p>8. Zakup literatury fachowej, prenumeraty czasopism specjalistycznych,</p>		
<p>Koszt realizacji zadnia</p>	<p>23 500,00</p>	
<p>IV. Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wynagrodzenia członków Komisji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, 2. Finansowanie zwiększenia kompetencji i kwalifikacji członków Komisji poprzez udział w szkoleniach, kursach specjalistycznych, warsztatach, seminariach, konferencjach z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 3. Finansowanie kosztów podróży (delegacje członków Komisji), 4. Ponoszenie kosztów wydawania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 5. Ponoszenie kosztów postępowań sądowych w sprawach dot. zobowiązania do leczenia odwykowego, 6. Pozostałe koszty związane z realizacją Programu 	<p>Realizacja zadania w roku 2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku</p>	
<p>Koszt realizacji zadnia</p>	<p>47 000,00</p>	
<p>V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych organizacji młodzieżowych realizujących swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez promowanie zdrowego, aktywnego trybu życia poprzez sport, kulturę, organizację zawodów, obozów 2. Organizacja aktywnych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień 		<p>Realizacja zadania w roku 2024 w formie dotacji udzielanej przez Urząd Gminy w Zagnańsku</p>

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych,		
Koszt realizacji zadania		100 000,00
<p>VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p> <p>Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz obowiązujących uchwał Rady</p>	Realizacja zadania w roku 2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku	
Koszt realizacji zadania	0,00	
RAZEM z podziałem na realizatorów:	131 000,00	100 000,00
OGÓŁEM :		231 000,00

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Artur Kudzia